

Voorwoord van de redactie

Beste leden,

De lange, hete zomer is voorbij.

Code Rood heeft het verzet op de kaart gezet. Maar de gaswinning gaat gewoon door, aldus minister Eric Wiebes, 19,4 miljard komend gasjaar, in zijn ontwerpbesluit. Ondertussen wachten duizenden Groningers in spanning op de brief over versterking die in september gaat komen. In deze nieuwsbrief een korte actualisatie van de lopende onderwerpen.

De redactie

Inhoud

Chronologie van juli en augustus ondergronds: [Lees meer](#)

Vaste grond onder onze voeten: [Lees meer](#)

Versterking: [Lees meer](#)

Schade: [Lees meer](#)

Gaswinning: [Lees meer](#)

Dank Code Rood!: [Lees meer](#)

Zojuist verschenen: [Lees meer](#)

Op de agenda: [Lees meer](#)

Colofon: [Lees meer](#)

[Chronologie van juli en augustus ondergronds](#)

Er waren twee bevingen in Appingedam, op 8 en 9 augustus, 1.9 en 1.8 op de schaal van Richter. Het totaal aantal bevingen boven de 1.5 is in 2018 tot met augustus al 12 stuks (voor het hele jaar zijn er 16 voorspeld). Het lijkt er op dat het epicentrum van de bevingen verschuift naar de (zuid)oostkant van de "Loppersum-trog".

Vaste grond onder onze voeten

De regionale politiek maakt een verdeelde indruk in het gasdossier.

Tijd om de gelederen te sluiten. Eendracht maakt macht, en verdeeldheid ontkracht.

Opiniestuk, verschenen in het Dagblad van het Noorden, 30 juli 2018

'Minister Kamp (met zijn starre houding) gaf de regio het vermogen om zich te verenigen, terwijl minister Wiebes (met zijn schijnbaar coöperatieve houding) er voor zorgt dat de regio verdeeld raakt', hoorde ik laatst iemand de ministers van EZ haarscherp neerzetten. Goed gezien. Maar het is nog erger... de regio lijkt zichzelf te verdelen. Hoe moet het verder?

Het gasdossier kent verhitte tropenjaren. Maar 2018 laat tot nu toe alleen maar extreem weer zien. Zo langzamerhand zijn we wel gewend aan de 'hitte' (van de strijd). Maar vanaf de beving bij Zeerijp zijn we meer gaan beseffen dat 'tropisch' geduid wordt aan de hand van twee belangrijke componenten: hitte én neerslag. Deze 'tropische neerslag' staat hier synoniem voor Wiebes' wonderlijke woordenstroom, bol van beelden en beloftes. Maar in plaats van een warm bad voelt het alsof kille ijspegels op ons Groningers worden afgevuurd, smeltend in de tropenzon.

Wat overblijft zijn koude slagregens die ons in ons gezicht treffen: een koude douche.

Hoe kan dat?

Volgens Wiebes gaat de gasproductie naar nul. Mooi! Maar wanneer dan precies? De minister verkondigde mondeling dat in 2023 de productie op 4 miljard kuub zou staan. En als het mee zou zitten, dat in dat jaar de productie in het Groninger veld al gestaakt zou kunnen worden.

Een prachtig perspectief. 'Go for it!' Maar... wat is realistisch wanneer we bedenken dat we nu nog op code oranje zitten vanwege de huidige hoeveelheid en de dichtheid van de bevingen?

Groningen lijkt te grossieren in Codes Oranje...

Zoals gesteld: 'extreem weer'. Boven en onder de oppervlakte.

De *framing* van Wiebes dat er nu een 'nieuwe werkelijkheid' is (we gaan immers naar nul) en dat er daarom een pas op de plaats kan worden gemaakt met de versterking, lijkt daarom ook misleidend en is op z'n minst wensdenken te noemen. De GBB heeft Wiebes tijdens bestuursbijeenkomsten gevraagd of hij wellicht over goddelijke gaven beschikt: De minister zegt dat hij gaat stoppen met de gaswinning, en blijktbaar is moeder aarde zo onder de indruk van zijn woorden dat zij acuut stopt met beven... zodat de versterkingsoperatie meteen drastisch kan worden ingeperkt? Ons cynisme lijkt een (politieke) gevoelde werkelijkheid. Voorts geeft een papieren werkelijk aan dat de bewoners van deze regio, wanneer gedupeerd door mijnbouwactiviteiten, steeds centraal worden gesteld en klantvriendelijk en snel worden geholpen. Wij worden echter dagelijks geconfronteerd met berichten die er op wijzen dat de particuliere werkelijkheid van de individuele gedupeerde en de politieke werkelijkheid van Den Haag erg van elkaar verschillen. Ten nadele van het individu. De woordenstroom van Wiebes die Nederland doet laten geloven dat het klusje geklaard is in Groningen, blijkt voor veel Groningers uiteindelijk die koude douche. 'Woon ik met mijn gezin nu wel of niet veilig in onze woning? Gaan we echt snel naar die nul? En houden de bevingen dan snel op?' Maar ook 'Kan de centrale overheid met haar zwalkende beleid nog worden vertrouwd? En is onze regionale politiek in staat om echt voor ons Groningers op te komen, ondanks de dwingende en de regionale politiek verdelende - wijze waarop minister Wiebes, in opdracht van dit kabinet, handelt? Op het gasdossier zitten beslissers (gemeenten, Provincie en Den Haag) en beïnvloeders (Groninger Bodem Beweging en het Gasberaad). De afgelopen jaren is op hoofdstukken in dit dossier veelvuldig de samenwerking gezocht. Er is een besef van wederzijdse afhankelijkheid. Zo is de regionale politiek blij wanneer wij als beïnvloeders ons zegje doen over zaken waar zij zelf, vanwege (hogere) partijpolitieke belangen, zich niet volmondig over uit durven te laten.

En wij hebben de beslissers nodig om de goede beslissingen te laten maken.

Als beïnvloeders trekken het Gasberaad en de Groninger Bodem Beweging vaak samen op binnen het Groninger Gasdossier. Het Gasberaad in haar rol van collectief voor een zeer diverse groep van belangenorganisaties; de Groninger Bodem Beweging (GBB) als grote en grootste vereniging van gedupeerde Groningers. Hoewel veel leden van het Gasberaad in dit collectief zitten vanwege eigen deelbelangen (zeer legitiem), vindt het gemêleerde gezelschap van het Gasberaad zich vaak verenigd, zij aan zij met de GBB, in de belangbehartiging van gedupeerde bewoners. Op deze wijze wordt onze regio – naast de gemeentelijke en provinciale politiek – in al

haar diversiteit (Gasberaad) én werkelijk *bottom up* (GBB) vertegenwoordigd.

Als beslissers lijken de lokale en provinciale politiek in de Groninger momenteel 'zoekende'. 'Wie heeft het hier eigenlijk voor het zeggen?', is de prangende vraag binnen de regionale politiek. Het lijkt er op dat vele honden hier om een been vechten. Gemeenten 'vechten' onderling om versterkings- en compensatiegelden en om hún burgers (begrijpelijk) eerst veilig te laten wonen. En de gemeentes 'vechten' met de provincie over de regie op het gasdossier, waarbij het er van 's provincies wege soms op lijkt alsof coalitiebelangen hoger op de agenda staan dan de belangen van Groningen. En wie gaat er met het been vandoor..? Het ministerie van EZ, of het kabinet zo u wilt. Zij lijkt de regie stevig in handen te hebben en bepaalt eigenstandig hoe het hier in de provincie moet reilen en zeilen.

Het is aan de regionale politiek om snel weer in een goede positie te komen ten opzichte van de Staat en om niet weg te zakken in een moeras van kinnesinde. Van onze regionale politici mogen wij verwachten, zelfs eisen, dat zij daarvoor partijbelangen ter zijde schuiven. Het zou de regionale politiek sieren om haar focus te hebben op én te vechten voor een door de bevolking goed bevonden en snel verlopende schadeafhandeling. Ze moet staan voor een door de bevolking gewenst versterkingsprogramma. En ze moet zorgen voor een met de bevolking afgestemde en daardoor gedragen, helder en inspirerend toekomstperspectief. Correct handelen in het hier en nu als het gaat om de gevolgen van de gaswinning en het faciliteren van een mooie toekomst voor Groningen; het is de morele verplichting van de nationale beslissers, van de 'mannen-en-vrouwen-van-eer' die nu in de Regering en de Tweede Kamer zitten om hier een schuld in te lossen. En laat dit dan niet in de eerste plaats zijn om de ellende die de gaswinning hier uiteindelijk bracht. Laat het vooral zijn om het onnoemelijke grote profijt dat het gas onder onze regio de rest van Nederland de afgelopen decennia heeft gegeven. Baten waar Groningen, gerelateerd aan Nederland als geheel, zo bar weinig van terug heeft gezien. Eendracht maakt macht. Dat wisten ze vroeger al. En verdeling ontkracht. Is ook allang bekend. Aan de regio de keuze om regiobreed (politiek plus maatschappelijke organisaties) snel de klokken gelijk te willen zetten en de neuzen een zelfde kant op te willen krijgen. Zo kan weer vaste grond onder onze voeten worden gevonden... en kunnen we als regio laten zien dat de huidige opstelling van Den Haag geen grond houdt.

Derwin Schorren

Versterking

Vervolg besluit over versterkingsoperatie

Op 2 juli kwam de Mijraad met het langverwachte advies over het vervolg van de versterkingsoperatie. Belangrijkste conclusie was dat 1500 panden versterkt moeten worden. Daarbij gaat het over het aantal gebouwen, niet over het aantal adressen. Deze 1500 panden komen overeen met ongeveer 1600 adressen. De minister nam het advies over.

Deze zomer is precies in kaart gebracht om welke adressen het gaat. De minister heeft beloofd dat alle 1500 in september bericht krijgen. In onze vorige nieuwsbrief hebben we een kaartje gepubliceerd met de (globale) locaties van de 1500 panden. Voor een deel (ongeveer 500) gaat het om panden die ook in de huidige versterkingsoperatie betrokken zijn, met name in de batches 1467, 1588 en 1581. Iedereen in deze batches is door de NCG nader geïnformeerd in juli, en indien aangekondigd krijgt iedereen uit deze batches ook in september nader bericht. Begin september gaat de GBB van de NCG horen hoe de stand van zaken is.

Schade

"Oude gevallen" NAM

Iedereen met een openstaande schademelding van voor 31 maart 2017, 12.00 uur, heeft inmiddels een aanbod van de NAM ontvangen. Zie www.nam.nl/6000/.

De termijn om de zaak bij afwijzing van het aanbod aan te melden bij de Arbiter Bodembeweging is verlengd geweest tot 1 september (voor aanbiedingen boven €25.000 hoeft dat niet, die gaan bij niet-acceptatie automatisch naar de Arbiter Bodembeweging).

NAM heeft een derde voortgangsrapportage opgemaakt. Ook die staat op de site.

NAM heeft aangekondigd op 6 september de laatste en afsluitende rapportage op te maken.

Zwartboek

Tweede Kamerlid Sandra Beckerman (SP) heeft in juli een zwartboek opgemaakt, en komt binnenkort met een twee versie met *updates* van oude verhalen en nieuwe verhalen over schadeafhandeling en versterking. Sandra: "Minister Wiebes beloofde onlangs op televisie dat schade tot in de eeuwigheid wordt vergoed maar in werkelijkheid moeten Groningers een eeuwigheid vechten om schade vergoed te krijgen." Ze roep iedereen op hun verhaal te mailen (sbeckerman@sp.nl).

Immateriële schade

Huurdersorganisaties en de Woonbond hebben met een claim-caravan in juli en augustus handtekeningen opgehaald in verschillende Groninger dorpen. Doel is een gezamenlijke claim tegen de NAM in te dienen. Veel huurders hebben door de aardbevingen last van angsten, zorgen of geestelijke klachten: emotionele schade. Zie hier het persbericht van de Woonbond: <https://www.woonbond.nl/nieuws/honderden-huurders-melden-zich-claim-tegen-nam>

Gaswinning

Ontwerpbesluit gaswinning 2018-2019

Minister Eric Wiebes heeft op 24 augustus 2018 het ontwerpbesluit voor de gaswinning voor het gasjaar 2018-2019 (1 oktober 2018-1 oktober 2019) gepubliceerd. De NAM mag (en moet) 19,4 miljard kuub winnen.

Zoals bekend had zijn ambtsvoorganger, Henk Kamp, op 30 september 2016 het besluit genomen de gaswinning voor 5 jaar vast te stellen (2016-2021) voor steeds maximaal 21,6 miljard kuub per jaar. Dat besluit is door de Raad van State vernietigd bij uitspraak van 15 november 2017. De minister kreeg van de Raad van State een jaar de tijd om een nieuw besluit te nemen, dus voor 15 november 2018. Als voorlopige voorziening mag NAM tot die tijd volgens het vorige besluit van Henk Kamp winnen.

Nu ligt er alvast het ontwerpbesluit van Eric Wiebes. Niet voor 5 jaar, maar voor 1 jaar. Hij sluit daarin aan bij de nieuw beoogde systematiek: de NAM krijgt niet langer te horen hoeveel ze maximaal mag winnen, maar krijgt te horen hoeveel ze precies moet winnen (niet meer, niet minder). Voor het gasjaar 2018-2019 is dat dus 19,4 miljard kuub. Dat is ook precies het getal in het meerjaren 'basispad van het kabinet' dat de minister op 29 maart heeft gepubliceerd. Het pad waarlangs de gaswinning, in een aantal jaren, naar 0 in 2030 gaat.

Wat opvalt aan het ontwerpbesluit is dat de minister zegt dat hij tegemoet komt aan de Raad van State. De Raad van State vernietigde het vorige instemmingsbesluit op "motiveringsgebreken": de minister maakte destijds onvoldoende duidelijk (kort gezegd) wat hij doet voor de veiligheid van de Groningers, en hoe hij afweging maakt tussen leveringszekerheid en de belangen van de Groningers.

Opvallend aan dit besluit is dat de minister gewoon weer kiest voor leveringszekerheid. De 19,4 is het getal dat van GTS komt (de distributeur van het gas) en dat nodig is voor leveringszekerheid. Het ontwerpbesluit is 49 pagina's lang, maar dat bijvoorbeeld het SodM het advies heeft gegeven dat voor de veiligheid het niveau niet meer mag zijn dan 12,0 miljard wordt zelfs niet

eens genoemd, laat staan dat er een afweging wordt gemaakt tussen argumenten voor dat niveau en argumenten voor het niveau van 19,4 miljard. Ook de enorme negatieve impact van de gaswinning op het leven van de Groningers: waardedaling huis, schadeafhandeling, versterking, onveiligheid, onzekerheid, stress – wordt niet meegewogen behalve in abstracte termen. Terwijl argumenten om vooral niet te tornen aan het niveau dat nodig is voor leveringszekerheid zwaar worden aangezet.

Enkele illustrerende citaten voor het laatste:

- Dit vergt een langdurige stillegging van de productie, wat kan leiden tot faillissement en het ontslag van de medewerkers.
- Hierdoor ontstaat brand- en ontploffingsgevaar.
- Het afsluiten van bedrijven [kan] een grote nadelige impact hebben op werkgelegenheid, volksgezondheid en voedselzekerheid.

Bij het niveau van 19,4 is er dit jaar een kans van 13,4% op een beving van de kracht van Huizinge (3.6) of hoger, 5,5% kans op een beving van 4.0 of hoger, en 0,3% kans op een beving van 5.0 of hoger. Voor de rest van de gaswinning van het basispunt is er meer dan 2% kans op een beving 5.0.

Dat er bij een beving van 5.0 nabij Huizinge 1.200 huizen kunnen instorten, en 118 doden kunnen vallen (onderzoek ARUP i.o.v. NAM uit 2013, een nimmer herroepen onderzoek) *noemt* de minister *niet*, en *weegt* hij kennelijk ook *niet mee*.

Het ontwerpbesluit is hier te vinden:

<https://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/gaswinning-groningen>

Ook zijn exemplaren ter inzage gelegd in de gemeentehuizen in Delfzijl, Loppersum en Hoogezand en in de provinciehuizen in Groningen en Assen. Ook worden daar inloopsprekuren georganiseerd.

Tot 4 oktober kan een zienswijze worden ingediend. Het indienen van een zienswijze is belangrijk. Alleen degenen die een zienswijze hebben ingediend kunnen later tegen het definitieve besluit beroep aantekenen. De GBB zal wederom een zienswijze indienen om onze visie op de gaswinning aan de minister duidelijk te maken.

Warffum Alert!

In mei is de omgevingsvergunning voor de NAM-locatie Warffum door het ministerie van EZK verstrekt. Op 28 juni heeft Warffum Alert! een beroepsschrift ingediend bij de rechtbank in Groningen. Op 3 augustus heeft het Ministerie van EZK een verweerschrift geschreven. De datum van de zitting bij de rechtbank is nog niet bekend.

Op 24 augustus heeft Warffum Alert! protestborden bij de toegangswegen naar het dorp geplaatst. "Hoe ver moet Warffum zakken? 100.000 m3 gas per dag uit Warffumveld!"

Dank Code Rood!

De Groninger Bodem Beweging bedankt Code Rood en iedereen die het actiekamp en de actie in Farmsum tot een succes heeft gemaakt. Ook dank voor de vele Groningers die aan de blokkade en aan de protestmars op 28 augustus hebben deelgenomen.

Jullie idealisme, inzet, organisatievermogen en discipline hebben de actie tot een groot succes gemaakt. Respect!

Van 24 tot 31 augustus zijn circa 800 actievoerders uit binnen- en buitenland in de provincie geweest om een statement te maken tegen de fossiele industrie en de gevolgen daarvan voor het klimaat in het algemeen en de gaswinning en de gevolgen daarvan in Groningen in het bijzonder. De actievoerders verbleven in een actiekamp in Leermens. De hele week was er op het kamp een programma met workshops, actietrainingen en discussies. Iedereen was welkom voor een kort bezoek, een maaltijd of deelname aan een activiteit en velen hebben hier gebruik van gemaakt.

Blokkade van NAM tankenpark

Op 28 augustus vertrokken de actievoerders in zes grote groepen naar de NAM tankopslag (aardgascondensaat) in Farmsum om daar de toegang te blokkeren. Honderden mensen hielden er een vreedzame en geweldloze zitactie. Geen tankwagens konden het terrein meer op of af. In tegenstelling tot de berichtgeving in de regionale en nationale media deden ook vele Groningers mee aan de blokkade.

Omdat niet iedereen gecharmeerd is van deelname aan een blokkade was op de avond van 28 augustus een protestmars van de parkeerplaats in Delfzijl naar de blokkade in Farmsum, georganiseerd door onder meer de GBB. Honderden Groningers deden daaraan mee en lieten op die manier hun solidariteit met de actievoerders op de blokkade zien. Bij het startpunt en later bij de blokkade sprak Derwin Schorren, vice voorzitter van de GBB. Zie:

<https://www.groeninger-bodem-beweging.nl/956-er-gaat-niets-boven-groningen-en-wat-er-onder->

Onnodig politiegeweld

De autoriteiten waren kennelijk erg gespannen over de komst van honderden actievoerders uit binnen- en buitenland. Dat bleek uit de vele surveillanceauto's van de politie in het gebied rond het kamp en de willekeurige aanhoudingen en ID-controles zonder aanleiding. Dat bleek ook uit de aanwezigheid van grote aantallen ME'ers, politie in burgerkleding, honden en paarden op de plaats van de blokkade. Desalniettemin bleef de sfeer op de 28e overdag gemoedelijk. Politieagenten speelden frisbee met actievoerders.

's Avonds werd de sfeer plots grimmiger en zijn er bij het politieoptreden, ondanks dat de actievoerders geen geweld gebruikten, gewonden gevallen als gevolg van excessief geweld van de politie met de wapenstok en de vuist. Zo sloeg een agent doelbewust met de wapenstok in op een grond zittende, zich niet verzettende vrouw.

Ook de volgende dag kwam het weer tot een onnodig treffen. Toen een groepje actievoerders bij terugkeer naar het kamp in Leermens een spandoek wilde ophangen bij de NAM-locatie Amsweer, zijn door geweld van de politie nog eens enkele gewonden gevallen.

Zie: <https://www.youtube.com/watch?v=YuS-MbkAGLs&frags=pl%2Cwn> Bron: *Eemskrant.nl*

De GBB veroordeelt de inzet van geweld door de politie tegen vreedzame demonstranten.

Doel bereikt en nu verder

Na ruim 48 uur is de blokkade opgeheven. Het doel: verstoring van de "business as usual" van de NAM en aandacht voor de gevolgen van de fossiele industrie in Groningen, was bereikt.

GBB heeft in woord en in daad steun verleend aan de actie van Code Rood. Waarom? Omdat het doel van de actie strookt met wat de GBB wil bereiken, namelijk stopzetten van de gaswinning en ongedaan maken van de schade aan mensen, gebouwen en het Groninger land. Omdat de actie in opzet geweldloos was en ook zo is ingezet en gebleven, ook in moeilijke momenten. En tot slot omdat de actie – het kan niet vaak genoeg gebeuren – de problemen die wij hier in Groningen hebben met de NAM en met de overheid weer internationaal in de schijnwerpers heeft gezet.

Code Rood heeft na afloop van de blokkade het stokje symbolisch overgegeven aan de Groningers door overhandiging van een spandoek. Het is nu aan ons Groningers om het verzet tegen de gaswinning verder te brengen!

Zojuist verschenen

Gasland

Louis Stiller (1959) is journalist, schrijver en schrijfdocent. Hij woont in Warffum. Zijn nieuwe boek is "Gasland – Nederland wordt wakker geschud". Gasland is het verhaal over Groningen en de gasbevingen, maar meer nog is het een boek over hoe energiewinning ons leven op veel diepere niveaus beïnvloedt dan waar we ons bewust van zijn. Verkrijgbaar in de boekhandel.

Op de agenda

Aardgasten

Theatergroep Hollands Glorie speelt "Aardgasten" – locatietheater dat put uit de geschiedenis van de gaswinning en je in razend tempo door de crisis trekt. Op 4 oktober is de première in Kolham. De speeldata zijn woensdag- tot en met zaterdagavond, door de hele provincie. Bij meerdere voorstellingen zingt bovendien het Eerste Grunneger Baaiermer Mannenkoor mee.

Zie: <http://www.tghg.nl/voorstellingen>

Contact GBB

Mailcontact heeft de voorkeur.

Het e-mailadres is: contact@groninger-bodem-beweging.nl

Leden kunnen ook telefonisch contact opnemen:

op maandag van 14:00 tot 16:00 uur, en

op dinsdag van 19.30 tot 21.30 uur

op telefoonnummer **06 2161 5080**.

Indien gewenst is het dan ook mogelijk om een afspraak te maken voor een uitgebreider gesprek op het kantoor van de Groninger Bodem Beweging.

Het kantoor- en postadres is Stationslaan 8, 9919 AB Loppersum.

NB De pers kan bellen naar **06 1726 8247**.

NB Voor individuele hulp en ondersteuning rond schade, versteviging en regelingen is er Stut-en-Steun,

Spoorbaan 1, 9901 DD Appingedam, welkom@stutensteun.nl, 050 211 2044.

Copyright © Groninger Bodem Beweging, All rights reserved.

Geen nieuwsbrief meer ontvangen?

[uitschrijven](#)

Drop Content Blocks Here